

A Fővárosi Ítéltábla dr. Dankó Zoltán ügyvéd (fél címe) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe) II. rendű, kiskorú III.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) III. rendű, IV.rendű felperes neve (u.o.) IV. rendű és V.rendű felperes neve (u.o.) V. rendű felpereseknek - az Orosz V. Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: dr. Orosz V. Sándor ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a Bebesi Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: dr. Bebesi István ügyvéd) által képviselt **alperesi beavatkozó neve** (alperesi beavatkozó címe) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2016. október 13. napján kelt 39.P.26.118/2009/89. számú ítélete ellen az alperes részéről 90. sorszám alatt előterjesztett és 91. sorszám alatt pontosított fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az I. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét 6.000.000 (Hatmillió) forintra, a II. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét 2.000.000 (Kettőmillió) forintra, míg az V. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét 5.000.000 (Ötmillió) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg együttesen az I-V. rendű felpereseknek 250.000 (Kettőszázötvenezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 1.080.000 (Egymillió-nyolcvanezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I-II. rendű felperesek hároméves gyermeke, ... 2008. augusztus 27-én került felvételre az alperesi egészségügyi intézménybe orr-garat mandula műtét elvégzése céljából. A műtétet 2008. augusztus 28-án altatásban végezték el, a műtét rendben zajlott, a műtétet követően a gyermek a szokásos módon ébredt, keringése és légzése stabil volt. A kisfiú a műtétet követően a pulmonológiai osztály VIP kórtermében került elhelyezésre, hason fekvő helyzetben feküdt az ágyban, a műtét után nyugtalan volt. A műtétet követően délelőtt 10 óra előtt 8-10 perccel chloral-hydratot kapott,

amelynek terápiás dózisban altató, nyugtató és görcsgátló hatása van. Az alperes ápolónője, illetőleg az V. rendű felperes 3/4 12 és 12 óra között észlelte a gyermek légzés- és keringésleállítását, fénymerev pupilláit. Az alperes a gyermeket újraélesztette, a gyermek keringése visszatért, intubálva, lélegeztetve átszállították az intenzív osztályra, ahol a neurológiai konzílium szívmegállás és újraélesztés utáni oxigénhiányos állapotnak megfelelő mély kómát véleményezett. A gyermek 2009. február 26-án, hat hónap folyamatos mély kómás állapot után elhunyt.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett 46. sorszámú közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítő felelősségét kiskorú ... 2009. február 26. napján bekövetkezett halálával okozati összefüggésben az I-V. rendű felpereseket ért károk vonatkozásában.

Az I. és az V. rendű felperesek, kiskorú ... édesanyja és anyai nagyanyja a mai napig nem dolgozták fel a gyermek halálát. Az I. rendű felperesnél ennek következtében pszichés betegségek alakultak ki, amely társas kapcsolatait, életterét beszűkítették, munkaképessége jelentősen csökkent, egzisztenciális nehézségekhez vezetett, önértékelése súlyosan károsodott, jövőjét reménytelennek látja. Figyelemmel a tragikus esemény óta eltelt hosszú időre, az I. rendű felperes személyiségének jellemzőire állapotában javulás nem várható, romlás azonban előfordulhat. Az V. rendű felperesnél unokája halála folytán szorongásos, depressziós tünetegyüttes alakult ki, társas kapcsolatai, élettere ugyancsak beszűkültek, mindennapi magatartását, gondolkodását elvesztett unokája körüli gondolatvilága határozza meg, jövőjét reménytelennek ítéli. Unokája halálát követően nála szívpanaszok jelentkeztek, magas vérnyomás és reflux betegség alakult ki, 2014-ben petefészek daganatát diagnosztizálták, amely miatt műtét történt és kemoterápiás kezelést is kapott. Pszichés állapotában javulás nem várható, rosszabbodás azonban nem zárható ki. Az V. rendű felperes jelenleg is dolgozik, alkalmi munkákat vállal, munkaképessége azonban jelentősen csökkent. Az I. és az V. rendű felperesek pszichiátriai segítségre szorulnának, azonban annak eredményessége kétséges, a kezelésektől állapotukban feltehetőleg nem következne be változás. A II. rendű felperest, a gyermek édesapját is megviselték a tragikus események, a családdal azonban kapcsolatot nem tart, más városba költözött. A gyermek féltestvérénél, a III. rendű felperesnél a tragikus esemény után arcrángás alakult ki, amely jelenleg is fennáll. Az I. rendű felperes elmondása szerint a III. rendű felperesnél a már korábban is fennálló pajzsmirigy betegség súlyosbodott, szívritmus csökkentő gyógyszereket is szednie kell. A gyermek az öccse halálát lassan feldolgozta, tanulmányi eredményét, magatartását nem befolyásolta. Miután az őt nevelő édesanyja és nagymama életvitelében, pszichés állapotában negatív változások alakultak ki, azok negatív irányban befolyásoltak a III. rendű felperes pszichés állapotát és életminőségét is. A IV. rendű felperes, az anyai nagyapa és az elhunyt gyermek között szoros kötelék volt. A IV. rendű felperes életét teljesen megváltoztatta unokája elvesztése, erős nyugtatókat szed, a korábbi társasági életéről lemondott. A halálesetet követően fél évvel elköltözött a családjától, nem bírta elviselni a rá nehezedő érzelmi feszültséget, korábbi megélhetését elvesztette, egzisztenciális bizonytalanság alakult ki nála, amely egyébként is meglévő érzelmi feszültségét tovább fokozta.

Az I-V. rendű felperesek végleges keresetükben az alperest az I. és az V. rendű felperesek részére személyenként 10.000.000 forint, a II. rendű felperes javára 6.000.000 forint, a III. rendű felperes részére 5.000.000 forint, míg a IV. rendű felperes javára 8.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és járulékai megtérítésére kérték kötelezni. A IV. és az V. rendű felperesek vagyoni kárigényt is előterjesztettek.

Az alperes az igényelt nem vagyoni kártérítés összegét valamennyi felperes vonatkozásában jelentősen eltúlozottnak tartotta.

A beavatkozó ugyancsak vitatta a kért kártérítés összecszerűségét, csatlakozott az alperes által előadottakhoz. Az I-II. rendű felperesek vonatkozásában személyenként 2.500.000 forint, a IV-V. rendű felperesek vonatkozásában személyenként 1.500.000 forint, míg a III. rendű felperes vonatkozásában 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítést tartott megalapozottnak.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 7.000.000 forintot, a II. rendű felperesnek 2.500.000 forintot, a III. rendű felperesnek 3.000.000 forintot, a IV. rendű felperesnek 2.000.000 forintot, az V. rendű felperesnek pedig 6.000.000 forintot és ennek 2009. február 26-ától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a IV-V. rendű felperesek részére együttesen 548.016 forint vagyoni kártérítést annak járulékaival együtt. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I-V. rendű felperesek részére egyetemlegesen 800.000 forint plusz áfa összegű perköltséget, míg az államnak - felhívásra - 304.411 forint tanú és szakértői költséget. Rendelkezése szerint a le nem rótt 900.000 forint illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg: nem vitatható, hogy a felpereseknek sérült a teljes és egységes családban éléshez fűződő személyiségi joguk. Értékelte, hogy egy roma család esetében ritkán fordul elő, hogy a család széthullik. Az adott esetben mind az apa, mind a nagypapa elköltözött, a néhai édesapja a kapcsolatot sem tartja a családdal, új életet kezdett. Értékelte, hogy a III. rendű felperest a pszichésen sérült anyja és nagynője nevelte, amely nyilvánvalóan hátrányos volt az öccse halálakor serdülő fiú számára, a III. rendű felperes ugyanis éppen akkor maradt apai minta nélkül, amikor a felnőtté válás küszöbén arra a legnagyobb szüksége lett volna. A III. rendű felperes nem csak testvér nélkül maradt, a bekövetkezett változások az addigi megszokott életét felborították, arra negatív hatással voltak. Utalása szerint, bár az I., a III. és az V. rendű felperesek jelenleg is együtt élnek, azonban a férfiak elköltözésével létbizonytalanságba kerültek. Az I. rendű felperes egészségi állapota miatt nem képes dolgozni, az V. rendű felperes munkaképessége pedig csökkent, alkalmi munkákat kénytelen vállalni a család fenntartása érdekében. A II., a III. és a IV. rendű felpereseknél nem állapítható meg a normális gyászreakción túli egyéb pszichés károsodás, azonban nyilvánvaló, hogy életvitelük teljesen megváltozott a gyermek halála óta. A II. rendű felperes más városba költözött, és az édesanyjával él. A IV. rendű felperes sem tudta elviselni azt, hogy a felesége és a lánya őt hibáztatják a kisfiú halála miatt, és bár anyagilag támogatja a családját, azonban az elköltözés mellett döntött. Kiemelte: ... tanú vallomása alátámasztotta, hogy a IV. rendű felperes szoros kapcsolatban állt az unokájával, rengeteg időt töltött vele, úgy gondoskodott róla, mintha a fia lett volna. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság - a felperesek életkorát, a fennálló rokoni fokot, életvitelük megváltozásának mértékét, valamint a 2009. évi ár- és értékviszonyokat is értékelve - a rendelkező részben meghatározott összegű nem vagyoni kártérítést tartotta alkalmasnak a felpereseket ért hátrányok hozzávetőleges kompenzálására.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, annak részbeni megváltoztatásával az I. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítést 5.000.000 forintra, míg a II-V. rendű felperesek javára személyenként 500.000 forintra kérte leszállítani. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet jogsértő, az elsőfokú bíróság a megítélt nem vagyoni kártérítést felperesenként, de különösen összességében rendkívül eltúlzó mértékben határozta meg. Kiemelte: az alperesnek nincsen rálátása arra, hogy az általa kezelt betegnek milyen kiterjedt rokoni köre van, azokkal milyen vérségi kapcsolatban áll, illetőleg, hogy a hozzátartozók alapszemélyisége milyen jellemzőkkel bír. Utalt arra is, hogy az alperes magatartásából nem következik, hogy az anya és a nagymama élethosszig tartó gyászreakciót mutat és pszichés segítséget sem vesznek igénybe, és az sem, hogy az apa nem tart a családdal kapcsolatot. Egyebekben ennek rögzítése iratellenes, ugyanis a II. rendű felperes úgy nyilatkozott: tartja a kapcsolatot a III. rendű felperessel. Rámutatott arra is,

hogy nem szükségszerű a család széthullása sem, nem értelmezhető, hogy a roma családok esetében ritka lenne a család széthullása, ugyanis ilyen tartalmú statisztika nem ismert, ennek mérlegelési körbe vonása jogellenes. Kiemelte: az I. rendű felperes személyesen adta elő, hogy már a gyermek születésekor sem élt az édesapával együtt, „csak jött a gyerek”, és a gyermek műtétje, halála idején sem élt az apa egy háztartásban a gyermekkel és az anyával. Az a körülmény, hogy a férfiak elköltözésével létbizonytalanságba került a család, ugyancsak okszerűtlen mérlegelési szempont; nem következik az alperes magatartásából, hogy az apa és a nagyapa elköltözik, és az sem, hogy nem támogatják a korábbi mértékben a családot. Kitért arra is, hogy az I. rendű felperes a halálesetet megelőzően sem volt mentálisan egészséges, eszméletvesztéssel, alvászavarral, gyakori sírással, ingerlékenységgel és szorongással küzdött, és ezek miatt kezelni is kellett. Ezért az I. rendű felperes pszichés státusza csak részoki összefüggésben áll a gyermek halálával. Utalt arra is, hogy az V. rendű felperes állapotát nyilván befolyásolja a daganatos megbetegedés, amely nem az alperesi magatartás következménye. Az V. rendű felperes személyes előadása, hogy édesanyja is hasonló betegségben szenvedett, kórelőzményeiben a szorongásos panaszok, és az e miatti kezelések is szerepelnek.

Az alperes fellebbezése részben megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem korlátai között bírálta felül [Pp. 253. § (3) bekezdés], és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, abból helytálló jogi következtetést vont le, ítéleti döntését a Fővárosi Ítéltábla kizárólag az I-II. és az V. rendű felperesek nem vagyoni kárigényének összecszerűsége kapcsán módosította a következők szerint.

A Fővárosi Ítéltábla az I-V. rendű felperesek nem vagyoni kárigényének mértéke kapcsán a következőkben kifejtetteknek tulajdonított jelentőséget.

A káresemény bekövetkezése idején hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 339. § (1) bekezdése alapján, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A rég. Ptk. 355. § (1) bekezdése szerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

A nem vagyoni kár megtérítésére ugyanazok a szabályok vonatkoznak, amelyeket a vagyoni károk esetén is alkalmazni kell, vagyis a kárt - a rég. Ptk. 339. § (1) bekezdése és a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint - a károsultnak megfelelően bizonyítania kell.

Kétségtelen, hogy a személyiséget ért kár valójában megfizethetetlen, a nem vagyoni kártérítés elvi alapjait rögzítő 34/1992. (VI. 1.) AB határozatban foglaltaknak megfelelően a polgári jogi védelem módja - a kártérítés - a sérelemhez képest valójában inadekvát, a kártérítési összeg meghatározásánál a bíróságok józanságának, mértéktartásának és elhivatottságának van szerepe.

A rég. Ptk. 355. § (1) bekezdése szerinti nem vagyoni kártérítés intézménye arra szolgál, hogy a károsultaknál a személyiségi jogi - amely nem pusztán egészségromlás lehet - sérelem következtében bekövetkezett hátrányt, életminőségükben beállt negatív irányú változást másnemű előny, pénz nyújtásával kísérelje meg kompenzálni. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása sosem egzakt módon, hanem mindig bírói mérlegeléssel, az eset összes körülményeinek figyelembevételével történhet, ezen belül figyelemmel kell lenni a károsultat ért

nem vagyoni sérelem jellegére, súlyosságára, arra, hogy a károkozó magatartás folytán hogyan változtak a károsult életkörülményei. Összehasonlító adatként kell vizsgálni a károkori ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat által hasonló esetekben alkalmazott kártérítési összegek nagyságrendjét.

Az alperes fellebbezésben kifejtett álláspontjával szemben annak nem lehet jelentőséget tulajdonítani, hogy az egyes felpereseket személyesen megillető nem vagyoni kártérítés mértéke összességében eltűzött-e, vagy sem, ugyanis a nem vagyoni kártérítés mértéke meghatározásának legfőbb szempontja mindig a konkrét, individualizált felperes által elszenvedett immateriális sérelem, s annak a felperesre gyakorolt hatása. Éppen ezért nincs jelentősége önmagában annak sem, hogy az egyes felperesek alapszemélyisége milyen vonásokkal bír, ugyanaz a jogellenes, felróható magatartás más és más kompenzálandó immateriális sérelmeket okozhat különböző egyéniségeknél. Nem annak van jelentősége önmagában, hogy az elhunyttal milyen rokonsági kapcsolatban állók érvényesítenek nem vagyoni kárigényt, hanem annak, hogy az elhunyt családtag az igényt érvényesítő rokona mindennapi életvitelében jelentős szerepet játszott-e, kapcsolatuk közelsége a jogosult családtag személyiségi jegyeinek lényeges eleme volt-e.

A perbeli káresemény időpontjában az Alkotmány (1949. évi XX. törvény) 15. §-a alapján a család intézménye alkotmányos védelem alatt állt. A bírói gyakorlat szerint ebből az alkotmányos alapjogból a családban éléshez való alanyi jogosultság személyhez fűződő joga vezethető le.

A hozzátartozói nem vagyoni kártérítést megalapozó hátrányok közös vonása, hogy azok a károsulttal valamilyen családi kapcsolatban álló személy elvesztése, vagy súlyos sérülése miatt következnek be. Az egyént, mint a család tagját, azáltal éri hátrány, hogy valamely hozzátartozója életét vesztette és erre visszavezethető ok miatt a család a funkcióit részben vagy egészben nem képes vagy nem megfelelően képes ellátni. A családtag elvesztésével elszenvedett nem vagyoni kár kompenzálásához szükséges kártérítés mértékének meghatározása során az elhunynak a család életében betöltött szerepét kell vizsgálni, továbbá, hogy az igényt megalapozó káresemény milyen hatással volt a károsultat magában foglaló család funkcióinak alakulására, mely funkció és milyen mértékben esett ki, valamint ez milyen változásokat idézett elő a jogosult életvitelében, életminőségében, életének jövőbeni lehetőségeiben, érzelmi és lelki életében. A közeli hozzátartozó, különösen a kiskorú gyermek, unoka elvesztése a teljes családban éléshez való jogosultság, mint az alkotmányos alapjogként is elismert személyhez fűződő jog sérelmét, nem vagyoni hátrányt okoz. A család valamely tagja halálát kiváltó káresemény folytán a család integritása szenved sérelmet, sérül a hozzátartozók azon joga, hogy családon belüli szerepüknek megfelelően teljes családban élhessenek.

Az adott esetben valamennyi felperes esetében megállapítható a teljes családban éléshez való joguk sérülése, amely kellő alapul szolgált a nem vagyoni kártérítéshez. A perben feltárt adatokból ugyanis kétségtelen tényként állapítható meg, hogy a káresemény bekövetkeztekor az elhunyt gyermek az I. és a III-V. rendű felperesekkel élt egy háztartásban, a IV-V. rendű felperesi nagyszülők rendkívül közeli viszonyt ápoltak az elhunyt kisfiúval, a IV. rendű felperes fiaként tekintett a gyermekre. Kétségtelen, hogy az I-V. rendű felperesek az összetartó, egymást segítő család legkisebb, szeretett tagját veszítették el, és a gyermek halála a IV. rendű felperes elköltöztetéséhez vezetett. Objektív adat hiányában azonban - az alperes fellebbezésében foglaltakkal egyetértve - megalapozottan nem vehető figyelembe nem vagyoni kártérítést megalapozó értékvesztésként, hogy a roma családok esetében ritkán fordul elő a család széthullása. Az azonban nem vitatható, hogy a II. rendű felperesnek is sérült a teljes családban éléshez való joga kisfia halálával. Következetes ugyanis a bírói gyakorlat (EBH2009. 2043) abban, hogy a különélő, nem a gyermekkel közös háztartásban élő

szülő családban éléshez fűződő személyiségi joga gyermeke halálával akkor is sérül, ha a szülei a káresemény bekövetkezésekor már nem éltek együtt. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül, hogy a gyermek édesapja, a II. rendű felperes már a gyermek kórházba kerülésekor sem élt életvitelszerűen együtt az I. rendű felperessel, és a később elhunyt gyermekével, illetőleg a családdal. Bár a II. rendű felperes azt adta elő, hogy csak átmeneti nézeteltérés miatt nem voltak együtt az I. rendű felperessel a gyermek kórházba kerülésekor, az I. rendű felperes a szakkonzultánsi meghallgatása alkalmával maga adta elő, hogy a gyermek mandulaműtétje idején már nem éltek együtt a II. rendű felperessel, aki azonban természetesen odajött a kórházba a beteg gyermeket meglátogatni. A Fővárosi Ítéltábla utal arra is, hogy az I. rendű felperes valóban úgy fogalmazott a meghallgatása alkalmával, hogy „nem éltek együtt, csak jött a gyerek, a kórház és odajött a kórházba”. Ezt a nyilatkozatot helyes értelmezés mellett azonban nem lehet úgy érteni, ahogy az alperes tette, miszerint a gyermek fogantatását követően sem éltek együtt az I-II. rendű felperesek, hanem csak úgy, hogy a II. rendű felperes - közelebbről meg nem határozható időben, de még a gyermek mandulaműtétjét megelőzően - külön költözött a családjától, ami nyilvánvalóan nem szüntette meg a gyermekhez való kötődését, de lazította azt, az apai szerepet teljes körűen ezt követően nem tölthette be.

Az elsőfokú bíróság - az alperes fellebbezésében foglaltakkal szemben - helytállóan tulajdonított jelentőséget annak, hogy a féltestvérét elvesztő, akkor serdülő III. rendű felperes életvitele, életminősége számára hátrányos volt egyfelől az, hogy a IV. rendű felperes elköltözött, másfelől, hogy a későbbiekben az alperes jogellenes, felróható magatartásával okozati összefüggésben további pszichés sérüléseket szenvedő I. és V. rendű felperesek nevelték tovább. Az alperes arra helytállóan hivatkozott fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság megállapításával szemben a II. rendű felperes, és a III. rendű felperes között a kapcsolat nem szakadt meg teljesen, a II. rendű felperes saját nyilatkozata szerint telefonon továbbra is tartja a kapcsolatot nevelt fiával.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az I. és az V. rendű felperesek az életminőségükben bekövetkezett ezt meghaladó változást, a kár összecszerúségét befolyásoló többlet nem vagyoni hátrányt, a szeretett személy elvesztése miatti pszichés károsodást, azaz az egészséghez való személyhez fűződő jog (régi Ptk. 76. §) sérelmét, a káreseményt megelőző mentális egészségi állapotukhoz képest bekövetkezett negatív változást, és annak a káreseménnyel való okozati összefüggését is bizonyították. A kettős személyiségi jogsérelem megalapozza a magasabb összegű nem vagyoni kártérítésre való igényt, ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy az I. rendű felperesnek korábban is voltak szorongásos állapotából eredő testi és lelki panaszai, amelyek nem gyermeke halálát követően keletkeztek, hanem azt követően erősödtek fel, és az V. rendű felperesnek is voltak korábban szorongásos panaszai, amelyre szorongásoldó gyógyszereket is szedett.

A Fővárosi Ítéltábla az alperesi fellebbezésben foglaltakra tekintettel utal arra is: bár kétségtelen tény, hogy sem az I. rendű, sem az V. rendű felperes nem vett igénybe pszichiátriai, sem pszichológusi szakorvosi segítséget hozzátartozójuk halálának feldolgozásához, ez a körülmény mégsem róható a terhükre, ugyanis a szakértői vélemény szerint személyiségvonásaik miatt ennek eredményessége kétséges, pszichés státuszukban feltehetőleg nem következne be változás.

A nem vagyoni kártérítés mértékét az igényt érvényesítő hozzátartozó személyisége egyes vonatkozásait ért személyi sérelem súlya, hatása és következményei együttes értékelésével kellett meghatározni. Az értékelésnek azonban objektív mércéje nincs. Annak hiányában a reparációs célt szem előtt tartva arra kell törekedni, hogy a nem vagyoni kártérítés megközelítőleg olyan helyzetbe hozza a károsultat, mint ha a káresemény nem következett volna be, de ne eredményezzen

indokolatlan vagyoni előnyt. A bírói gyakorlattal szemben jogos elvárás az ítélkezési gyakorlat egységessége, ezáltal a kiszámíthatósága is, vagyis hogy ugyanabban az időszakban, azonos vagy hasonló hátrányok után az arányosság és a mértéktartás követelményének szem előtt tartásával megítélt nem vagyoni kártérítések egymástól kirívóan ne térjenek el.

Az elsőfokú bíróság mindehhez képest a káresemény idején - 2009-ben - érvényesülő ár- és értékviszonyokat, valamint a más hasonló jellegű ügyekben folytatott gyakorlatot alapul véve a III. és a IV. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés összegét ilyen peradatok mellett nem állapította meg eltúlzottan, a fellebbezésben hivatkozott indokok és érvek nem szolgáltak kellő alappal a részükre megítélt nem vagyoni kártérítés tekintetében az elsőfokú bíróság - mérlegelésen alapuló - döntése felülmérlegelésére, a nem vagyoni kártérítés mérséklésére. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét az I-II. és az V. rendű felperesek által elszenvedett nem vagyoni sérelmet és a más ügyekben megítélt kártérítési összegeket, továbbá azt is figyelembe véve, hogy az I. és az V. rendű felperesek a káreseményt megelőzően sem voltak mentálisan teljesen egészségesek, a II. rendű felperes pedig a perbeli műtétet megelőzően sem élt közös háztartásban gyermekével, némileg eltúlzott összegben állapította meg, annak leszállítása indokolt. A Fővárosi Ítéltábla ezért a káresemény idején fennállt ár- és értékviszonyoknak megfelelően az I. rendű felperes javára 6.000.000 forintot, a II. rendű felperes javára 2.000.000 forintot, míg az V. rendű felperes javára 5.000.000 forintot tartott alkalmasnak, és egyben elégségesnek az őket ért immateriális hátrány hozzávetőleges kompenzálására, ellensúlyozására.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint - részben megváltoztatta, és az I-II., valamint az V. rendű felpereseket megillető nem vagyoni kártérítés összegét a rendelkező részben foglaltak szerint leszállította, míg az ezt meghaladó rendelkezések tekintetében helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése kisebb részben vezetett eredményre, ezért a másodfokú eljárásban is irányadó Pp. 81. § (1) bekezdése szerint köteles az I-V. rendű felperesek részére jogi képviselőtük ellátásáért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint - a 4/A. § értelmében afa figyelembevételével - megállapított ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költség megfizetésére.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illetékről szóló rendelkezés - az alperes személyes illetékmentességére figyelemmel [Itv. 5. § (1) bekezdés c) pont] - a Pp. 81. § (1) bekezdésén, az Itv. 46. § (1) bekezdésén, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésén, 14. §-án, valamint a 15. § (1) és (3) bekezdésein alapul.

Budapest, 2017. január 18.

Dr. Sággy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s.k.
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s.k.
bíró